

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijski
„Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 53.

V Ljubljani, v torek 6. marca 1894.

Letnik XXII.

Curki krvi in potoki solzá

I.

Te dni so se sestali v Londonu v posvete policijski komisarji angleški, francoski in pričakujejo se tudi belgijski in laški. Dogovorili se bodo, kako imajo skupno postopati proti anarhistom. Anarhisti so se zadnji čas jeli posebno javljati na Angleškem. Javno zatrjujejo, da bodo tam mirovali, če jim pusté svobodno razvijanje. Proti ti zahtevi so se vzdignile vse stranke, celo radikalci, ki protestujejo proti temu, da bi postal London — jama razbojnikov. — Da bi le taki protesti in pa shodi policijskih komisarjev kaj pomagali! Toda ne sme se pozabiti, da je anarhizem modroslovski sestav in da je izvel na temelju darvinizma svoja „etična“ in „pravna“ načela. Če se loči naravnost od Boga in vere in če vsled tega ni objektivnega prava, potem ima tudi anarhist prav. Družba, ki ne priznava absolutnega prava Bogu, se ne more uspešno ustavljati vničujočim življenjem.

Nedavno se je vršila obravnava proti anarhistom na Dunaju. Prvi zatoženec je bil Haspel, ki je pred sodiščem izrekel to-le: „Anarhija je po mojih mislih državno stanje brez glavarja, brez privatne lastnine, kjer ima vsak pravico na vseh sredstvih. Seveda sedato doseže les silo. Vladenebonič. Vse se bo vničilo. Ali monarhija, ali ljudovlada, je vse jedno za prihodnjo državo; sploh ne bo nobene oblasti, naj se že imenuje kakor koli. Dosegli bomo to silo vsake vrste. Ne bomo potem potrebovali niti vladarja, niti države, niti vojakov. Tudi upor z orožjem je dovoljen in za to hočem pripravljati ljudstvo.“ — Tako govori dunajski anarhist. Pariški Vaillant je imel prav tiste nazore. Vredno je, da se ž njim bližje seznanimo. —

Vsi politični in socijalni časopisi so prinesli poročila o Vaillantu — vsak seveda po svojem načinu. Tudi katoliški časopisi so o njem veliko govorili, ker Vaillantova zadeva odkriva zagrinjalo z obraza sedanji družbi, Vaillantova zadeva daje tudi nam priliko natančneje pogledati v dušo sedanji družbi.

1. Vaillant se je narodil l. 1861. Izuril se je za čevljarja, bil je zelo priden in pošten, skratka „blaga duša“, kakor so pričali o njegovi mladosti njegovi tovariši. Hkratu se je pa spremenil. Začel je brati knjige brezvercev à la Büchner in Letourneau, Darwinove spise in se tako „izolikal“. Zapustil je ženo in otroka in odšel v Ameriko. Po letih se je vrnil kot pravi socijalni demokrat in nastopil pot, ki pelje v anarhizem. Kakor vsi socijalni demokratje, istotako je proglasil Vaillant vero za „zasebno stvar“, na konec življenja pa za „iz cela breskoristno — une chose inutile“ — in zakone npravnosti le za „posledico brezumnih predsodkov“ (La morale et les moeurs sont le resultat tous les préjugés). Taki nazori so bili vodilo njegovega življenja! Štirikrat je bil kaznovan zavoľo goljušije in tatvine; pa ko ga je opozoril na to načelnik sodišča, Caze, odgovoril je mirno: „cest la faute de la société — tega je kriva le človeška družba, ne pa jaz!“

Socijalna demokracija napoveduje sedanji družbi boj, boj na smrt. Vaillant je bil istega mnenja in v svojem zakletem sovraštvu zoper družbo je vrgel bombo v pariško zbornico, da bi zadel družbo prav v srce. Bombo je naredil sam in kakor potrjuje strokovnjak ločbenin M. Girard, napravil jo je kaj dovršeno in umetno; temu se pa ni čuditi, vsaj mora vedeti, in tudi ve vsak pravi socijalni demokrat, kako se napravljajo treskajoče bombe.

Vaillant je navel pred sodiščem tudi razmišljanja, ki so se rojila v njegovi glavi, ko je ustvarjal bombo. Preudarjal je, koliko škode naj bi naredila bomba — in sklenil: bomba mora raniti vsaj dve sto poslancev. Rečeno, storjeno.

Dne 9. decembra se je vrnil na zbornično galerijo in odtod vrgel bombo doli; bomba se je odbila od okrožice ob nazidku in se že v zraku razpočila. Njen učinek je bil sicer oslavljen, vendar je pa ranila okrog 50 oseb, dasi ne smrtno. Vaillant je bil vklejen in postavljen pred sodišče.

Svojega hudodelstva ni zanikal, nič ga ni obžaloval, nasprotno, bahal se še ž njim. Svojemu prijatelju Pavlu Reclusu je celo pisal: „Zdaj mirno umrjem, ko sem izvršil delo, ki vam pribori pravo svobodo“.

Vaillant je bil obsojen v smrt. Ko je zvedel razsodbo, se je obrnil k množici zbrani v sodni dvorani in strašno zavpil: „Vive l'anarchie — živela anarhija!“

Po svoji obsodbi je spisal oporoko; začenja jo: „Ker moram iz ljubezni do človeštva položiti glavo na giljotino...“ in konča: „... ravnám kakor zdravnik, ki se ne vstraši odrezati uda, da otme človeka“.

Dne 4. svečana zvečer mu je bilo naznanjeno, da bo zjutraj obglavljen, ostal je pri tem miren in mrzel. Povdarjal je le to, kar je naznanil že v oporoki: naj odgoji njegovo dvanajstletno hčer Sidonijo njegov prijatelj anarhist Faure, ki jedini je zmožen jo izgojiti fizično in npravno tako, kakor bi jo izgojil sam. Ko so ga pa spregovarjali, naj vendar sprejme duhovnika, je odvrnil s smehom: „A quoi bon? Q'u est-ce, qu'il me dirait — zakaj? Kaj bi mi mogel reči?“ in še pridejal: „Je suis un fils de la science moderne: je n'ai pas d'âme et, mes molecules étant dissoutes, je ne suis plus rien — jaz sem sin moderne vede: nimam duše, in ko se razdele jedenkrat moji delci, ne bom — nič.“ Z isto „moderno vedo je dokazal svoj napad v zbornici tudi pred sodiščem rekši: „Moram opomniti še to, da je bil moj napad v zbornici le logična posledica moje filozofije in nazorov Darvina, Büchnerja in Spencerja.“

LISTEK

Osodepolna svatba.

Mihael Drven, mož dvaintridesetih let, neoženjen, vojakom nikdar ne potrjen, pa tudi nikdar ne kaznovan, bil je v Dolini, mestecu na deželi, cvetličar. Nekega dne je dobil iz glavnega mesta pismo, ki ga je vabilo na ženitovanje, in sicer iz tega le vzroka. Mihael je imel v glavnem mestu brata, ki se je tudi pisal za Drvena in je mi-lil v kratkem v zakon stopiti. Srečna nevesta je stanovala v Beljah mestecu imajočem par tisoč bivalcev. Tukaj je imela biti tudi poroka, v tem mestecu je imela izročiti srečna nevesta ljubljenumu izvoljencu svoje zlato srce in pridno roko.

Mihajlo Drven še ni bil nikdar v Beljah. Vpraša torej svojega znanca in prijatelja lekarnika Bregarja, ki je bil ondi znan, kateri je prvi beljski hotel. Pomel si je prijatelj roke, ponosljaj ter smehljaje se priporočil Mihaelu Drvenu hotel „pri zlatem volku“. Zložil je gospod Drven lepo svojo črno obleko v majhen kovčeg, dan pred poroko pa se je odpeljal na ženitovanje.

Pod večer istega dne je bil vže na kolodvoru v Beljah. Hitro sede v kočijo, stoječo pred kolo-

dvorom, ter ukaže pognati v hotel k „zlatemu volku“. Pa kako je ostrmel, ko se ni vozil niti par minut, zakaj gostoljubna zver je imela svoje bivališče prav blizu kolodvora. Drven je na tihem rentočil, čemu je bilo treba najeti mu za to pot voz. Še bolj pa je bil osupnjen, ko si je ogledoval hišo „pri zlatem volku“, ki je bila bolj podobna zavetišču za voznike najraznejših vrst, kakor hotelu. V tej slutnji je bil še bolj potrjen, ko mu je neki Štefan, ki je zastopal v svoji osebi natakarija, vratarja in domačega hlapca, odkazal za stanovanje slabo opravljeno sobo v prvem nadstropju, jedino v celi hiši. Miha Drven je zmajeval z glavo ter v svojo nevoljo počasi uvideval, kako ga je speljal na led nagajivi prijatelj. Pa kaj si je mogel Drven, saj mu je Bregar prav odgovoril na vprašanje, kateri je „prvi“ hotel v Beljah. Bižje kolodvora drugega ni bilo. Sedaj se je moral udati tudi „zlatemu volku“. Pokrepčal se je v naglici nekoliko, nato se pa napolil, da si ogleda v večerni razsvetljavi krasoto beljskega mesta kamor je pršel na svatbo. —

Kakih deset minut kasneje začuje vrli čuvaj Štefan gori v sobi gospoda Drvena nekov ropot.

„E, misli pazni sluga, „naš gost je ravnokar odšel to je vendar čudno. Moram pogledati, kaj je!“

Rodovedno se splazi po stopnicah v prvo nadstropje ter pogleda pri ključavnici v sobo. In glej!

Čisto neznan mož stoji pri kovčegu gospoda Drvena in kaj naglo brska po kovčegu. Ostrmel je skrbni Štefan, a le za trenutek, nato pa se spravil precej na delo.

Zagromel je proti dvorišču: „Tatjé, tatjé, pomagajte!“ nato pa bliskoma skočil v Drvenovo sobo, zagrabil ptujega vsiljenca s svojimi žuljavimi rokami in ga ne prerahlo položil na tla. V tem je priteklo vse osobje hotelsko, namreč debeli krčmar in prav tako rejena kuharica.

„Pustite me vendar, ali se vam meša, kaj vendar hočete?“ stoka napadenec.

„Poglejte, oče“, kliče Štefan, „ta le je iskal po kovčegu našega gosta, to je slepar, take-le poznam dobro!“

„In vi ste tepec“, sili se vpiti na tleh ležeči, „saj sem vendar jaz vaš gost, ali me ne poznate?“

„Ne, le ne segajte predaleč“, zavrača ga ljubeznjivi hlapec. „Naš gost je imel goste lase, po vaši goli glavi pa jih ni kaj prida posajenih.“

Zasmejal se je Štefan, pritegnila sta mu gospodar in kuharica, plešec pa zavpije ves obupan:

„Pa za božjo voljo, pogledite vendar na mizo, saj je tam moja lasulja!“

Kar odneslo je Štefana pri teh besedah od uboge žrtve, in prav tako naglo je bil nesrečni cvetličar na nogah ter si del naglo na glavo po-

Ko so ga peljali na morišče, so ga zopet vprašali, če želi duhovnika, — pa on: „Ne maram zanj!“ Nato je preklel celo človeško družbo in v par minutah mu je odsekala giljutina glavo. Glavo so odnesli v anatomsčen ustav, telo pa pokopali. Njegov grob je zmerom okrašen s svežimi cveticami, s šopki; njegovi slavitelji mu pokladajo na grob vence z rudečimi traki, listke z napisi: „O martyr, tu seras venge! — Mučenik, maščevanje zate pride!“

Vsi socijalni demokratični časopisi so britko tožili nad grobom Vaillantovim. Nemški in avstrijski so imenovali Vaillantovo obglavljenje „zločin“, italijanski so ga proslavljali „comme uno eroe, che e morto da vero martire, — kakor junaka, ki je umrl kot mučenik“ in francoski žugajo: „uničili ste Vaillanta, mi uničimo druge reči — nous démolirons autre chose“. Hočejo namreč zato razstreliti najkrasnejšo stavbo v Parizu, cerkev Device Marije, zvano „Notre Dame“. To poročilo je popolnoma verjetno, ker so jo jedenkrat že zažgali pariški komunisti iz maščevanja, da se jim ni posrečila „komuna“ — pa ogenj je bil srečno udušen. Vodja francoskih socijalnih demokratov, Jules Guesde, je imenoval pred kratkim socijalne demokrate „vengeurs de la commune — maščevalce komune“. Socijalni demokratje so torej iz cela zmožni kaj takega storiti, zlasti ker so največji prijatelji anarhistov in ker nameravajo dovršiti to, česar ni mogla komuna. To resnico dokažemo takoj.

2. Po Vaillantovem vjetju in po njegovi obsodbi v smrt dne 11. januarija je podvojila francoska vlada pazljivost na anarhiste in policija je preiskavala večkrat v stanovanjih znanih anarhistov. Pa socijalno-demokratični poslanci so se potegnili za svoje anarhistične brate in Clovis Hugues je izročil dne 27. januarija v zbornici interpelacijo „sur les recentes atteintes à la liberté individuelle — radi najnovejših napadov na zasebno svobodo“. Minister Raynal je pa odgovoril po pravici, da ima država dolžnost braniti meščane zoper nasilja anarhistov in jim sorodnih bratov — socijalnih demokratov. Socijalistom seveda ni bila všeč taka razsodba; zato je stopil na govorniški oder divji socijalist Viviani, začel proslavljati komuniste in imenoval sebe in svoje pristaše „dediče komune“. Z navdušenostjo so ga poslušali vsi komunisti in „Živela komuna — vive la Commune“, katere besede je klical socijalistični poslanec Thivrier, drugi socijalistični poslanci in vsi komunisti za njim, so se je glasilo po celi dvorani kot jeden klic. Predsednik zbornice je izključil Thivrier-ja za deset sej iz zbornice. Ko se pa ta ni hotel podvreči, je dal predsednik zbornico izprazniti in stražniki so odpeljali Thivrier-ja. Guesde, ki ga je spremljal, je dejal k svojim tovarišem: „C'est un 9. décembre en miniature — to je 9. december (dan Vaillantovega napada) v malem“ in socijalistični listi so imenovali ta dogodek „moralno bombo, katere je bila vržena v pariško zbornico po materijelni Vaillantovi bombi“. Obe bombi ste v zvezi in se med seboj dopolnjevata, dasi se pridružajo socijalni demokratje, da jim ni nič skupnega z anarhisti.

Po tem dogodku je vprašala „Estafette“ socijaliste: „Povejte nam vendar odkritosrečno, kakšen razloček je med vami in anarhisti?“ In glavni ča-

krivalo, po katerem le ga je poznala ljubeznjivo gostoljubna družina. Zopet je bil znani gospod Mihael Drven.

Za blagor prenočujočih ptujcev preskrbni Štefan jo je v tem v spremstvu rejene kuharice naglo potegnul iz sobe, krčmar pa stopi bliže nedolžni žrtvi ter jo prosi, naj hotelu odpusti neljubo zmoto. Mihael Drven, dobra duša kakor je bil, pobotal se je precej. Pripovedoval je skesanemu krčmarju, da je bil res odšel od doma, a se kmalu domislil, da je pozabil žepno ruto, zato se takoj vrnil. Na temnih stopnicah pa je zadel z glavo ob neki tram, da mu je lasulja zdrknila z glave. Treba jo je bilo zopet pogladiti in popraviti. V trenutku pa, ko se je sklonil, da bi poiskal glavnik, bil je nepričakovano napaden.

Debeli posestnik „zlatega volka“ je sočutno stisnil gospodu Drvenu roko ter odšel, še med vrati odpuščanja proseč.

Gospod Mihael se ni hotel podajati v nove nevarnosti, zato se ni napravil oni večer več v mesto. Bil je vže dosti zdelan, zato se je ozrl po postelji. Našel jo je brez truda in v kratkem se je vže zibal v sladkih sanjah. — (Konec sledi.)

sopis francoskih socijalnih demokratov, torej časopis socijalistov Baudina, Vaillanta in comp. je odgovoril: „Il n'y a pas de difference reale entre anarchistes et socialistes — značilnega razločka med anarhisti in socijalisti ni.“ Zdaj so govorili „dediči komune“ vendar jedenkrat resnico. Da, stari komunisti so bili z anarhisti tesno zvezani z vezmi intimnega prijateljstva. Pa kako? Evo pazite! Vse naklepe komunistov je snoval anarhist Bakunin in njegova brošura „Lettre d' un Français“ je bila, katero je on l. 1870 v nebrojnem številu raztrosil po Franciji, katere je obsegala navodilo, kako je osnovati komuno. In sedaj „dediči komune“ priznavajo naravnost, da so isto, kar anarhisti. Pa vprašamo, kdo prav za prav tiči za tem grmom? Odgovor prihodnjic. (Dalje sledi.)

Po deželnih zborih.

IV.

V goriškem deželnem zboru navadno ni burnih razprav. Iz tega pa še ne smemo sklepati, da so politične razmere na Goriškem tako povoljne. Goriški Slovenci imajo pač tudi od Lahov marsikaj prestati, in tudi v deželnem odboru ni vse tako, kakor bi moralo biti gledé na Slovence. V deželnem zboru so pa Italijani in Slovenci v enakem številu in pri kakem hudem političnem boju je vse odvisno od jednega samega poslanca, ki ga morda ni v zbornici.

Goriški slovenski poslanci so se po skušnjah prepričali, da še najbolje izhajajo, ako se o vsaki stvari z Italijani poprej za kulisami mirno in lepo dogovoré. Sem ter tja se na ta način tudi več doseže. Skoro vsi sklepi goriškega deželnega zbora so delo tacihih kompromisov. Tako je nov zakon o vrenjenju učiteljskih plač bil tako dogovorjen. Slovenci posebno s tem zakonom ne moremo biti zadovoljni, ali doseglo se je pa vendar, kar se je le moglo. Pri burni debati v zbornici bil bi vspeh najbrž še slabši.

Ne da se pa tajiti, da ima tako postopanje tudi svoje slabe strani. Kolikor toliko po tacihih kompromisih trpi načelna politika. Poraja se nekaka mlačnost, katere utegne imeti slabe posledke. Mali viharji v parlamentarnem življenju zraku le ščistijo. Prebivalstvo tudi pri tacihih razmerah zgublja vse zanimanje za parlamentarno življenje. Če pa v prebivalstvu ni pravega smisla za javne zadeve, potem se tudi pravo ustavno življenje razvijati ne more.

Mlačnost, ki se pri tacihih razmerah poraja, je posebno nevarna, kadar se bližajo resnejši časi in je pričakovati hudih volilnih borb. Kako si pač moremo pričakovati, da bi volilci za kako stranko šli posebno navdušeni na volišče, ako vidijo, kako se v deželnem zboru dotična stranka lepo sporazume z nasprotniki. Prebivalstvo vé namreč le za to, kar se vrši v javnih sejah in ne pozvé bojov za kulisami.

Večja odločnost se pokaže tedaj v goriškem deželnem zboru, kadar se interesi Italijanov in Slovencev ne križajo. V tacihih slučajih se pa v goriškem deželnem zboru sliši večkrat kaka odločna beseda. Že v prejšnjih letih je deželni zbor jako odločno govoril, ko se je skušala vriniti nemščina po Goriškem. V nekem slučaju so Italijani in Slovenci bili združeni se uprli proti takemu postopanju. Letos so pa baš slovenski poslanci stavili v podobni stvari dve precej rezki interpelaciji do vlade.

Danes še ne moremo vedeti, bodo se li vsled teh interpelacij kaj zboljšale razmere na goriški gimnaziji. Potrebni sta bili ti dve interpelaciji, ker je šlo za to, da se omogočijo študije slovenskim dijakom.

Prav za prav pa tukaj ni šlo le za prenapete zahteve kacega profesorja, temveč, kakor se kaže, je tukaj le nek ostanek Gaučeve sisteme. Bivši minister Gauč se je trdo držal načela, da se morajo zlasti slovanski kmetski dijaki odganjati od srednjih šol, da se naredi prostor v javnih službah za nemške plemenitaše. Iz vladne interpelacije je vidno, da je ministerstvo samo bilo dalo ukaz, da naj se zahteva strožje znanje nemščine, in to najbrž z namenom, da se mnogim dijakom zapre pot v višje razrede. Tukaj je Gauča vodilo ravno tisto načelo, kakor pri njegovem dislokacijskem ukazu, ko so se bile tvorile le take srednje šole, v katere so prihajali kmetski slovanski dijaki. Bivši učni minister je navadno tako delovanje opravičeval s tem, da je treba gledati, da se preveč ne pomnoži duševni proletarijat. Kdor je pa delovanje prejšnje vlade dobro opazoval, je pa kmalu spoznal, da tukaj ni bil toliko strah pred duševnim proletarijatom, kakor strah pred tem, da bi plemenitaši ne mogli konkurirati v

javnih službah s plebejskimi sinovi. Nemščina je pa pri vseh plemenitaških rodovinah že navadna v rod-bini in zatorej ložji plemenitaški otroci izhajajo v tem predmetu, kakor priprosti kmetski sinovi kake nenemške narodnosti. To je pa tudi jedini predmet, v katerem se morejo zares z drugimi dijaki meriti. Zato se je pa Gauču zdelo tako potrebno, zahtevati strogo znanje nemščine.

Sedaj se ima pokazati, če se novi minister drži tudi nazorov svojega prednika. Če se jih ne drži, mora kaj ukreniti zastran razmer na goriški gimnaziji. Tukaj ima minister priložnost, pokazati, če ga je res volja, ozirati se enakomerno na vse narodnosti in vse sloje prebivalstva. Ako minister ničesa ne boče ukrenil, bomo pa Slovenci vsaj vedeli, pri čem smo in po tem vravnali svoje postopanje. Odločna beseda v goriškem deželnem zboru bode nekaj pripomogla k pojasnenju položaja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. marca.

Volilna reforma. „Linzer Volksblatt“ jako odločno piše proti nameravani volilni reformi in zahteva, da se pomnoži število poslancev kmetskih občin, ki je mnogo premajhno. Če se to ne zgodi, konservativna stranka ne more sodelovati pri volilni reformi. Taka volilna reforma, kakor jo misli predložiti vlada, bi koristila le nemškimi liberalcem. Temu listu tudi ne ugaja, da bodo v peti volilni kuriji volilci volilci vse dežele vkupe, ker bodo mestni volilci gotovo povsod majorizovali one volilce z dežele. Kmetijski delavci da pa niti ne dobé volilne pravice, ker niso pri nobeni bolniški blagajnici. — Konservativci se morajo na vso moč upreti taki volilni reformi. Mi se pač bojimo, da bode ves upor zastoj, ker veleposestniki bodo glasovali z liberalci, Poljaki pa tudi in potrebna dvetretjinska večina se utegne dobiti brez nemških konservativcev.

Sleparije na borzi. Te dni so na Dunaju obsodili v osemmesečno ječo nekega Pollaka, seveda žida, ki je s tujim denarjem kupčeval na borzi in ljudij za več tisoč goldinarjev na razne načine opeharil. Ta pa ni prvi, pa tudi ne zadnji tak slepar. Pred vsem se premalo gleda na take ljudi. Na Dunaju kar odpre kak žid, ki nima nič premoženja, pisarno za kupčije na borzi in po inzeratih vabi ljudi na limanice. Tako dobe nekaj ljudij, kateri mu izročé vrednostne papirje, da ž njimi kupčuje. Te vloge se seveda zastavijo ali prodajo. Ako srečno gre kupčija, stvar traja nekaj časa, ako pa mu izpodleti, pa vlagatelji zgube in on morda pridé v ječo. Pač bi bil že skrajni čas, da bi se zabranila taka podjetja ljudem, ki nič nimajo, ki torej že začno z namenom, da le druge osleparijo. Seveda, dokler imajo levičarji glavno besedo na Dunaju, v tem oziru ni dosti pričakovati.

Civilni zakon na Ogerskem. Vladna stranka je že nepotrepljiva, ker debata o civilnem zakonu tako dolgo traje in opozicijski govorniki kažejo dosti več zmožnosti in spretnosti. Od vladne stranke se slišijo vedno zahteve, da bi glasovali. Vladna stranka je vse boljše govornike že odposlala v boj, dočim jih pa ima opozicija še vedno nekaj pripravljenih. Vladni listi že javkajo, da se debata ne ziblje več na oni višini, kakor se je prve dni. Seveda to velja le za zagovornike vladne predloge, opozicijski govorniki pa prihajajo še vedno z novimi razlogi. Najhuje je pa za vladno stranko, da ne more izsiliti glasovanja, ker nima ogerskega državnega zbora poslovnik določbe, da bi se mogel predlagati konec debate. Vlada se še vedno pogaja z raznimi strankami, da bi glasovale za civilni zakon. Pridobila je baje zadnji čas sedmograške Saksonce.

Italijanske finance in Trst. Kakor se kaže, bode naudušenje za Italijo Trst še drago stalo. Ne le v zasebnih blagajnicah temveč tudi v javnih so v Trstu že dolgo dajali prednost italijanskim državnim papirjem pred avstrijskimi, če tudi tržaški gospodi ni moglo biti neznan, kako je z italijanskimi financami. Sedaj Italija zniža s silo obresti od svojih državnih zadolžnic in Trst pri tem tudi precej zgubi. Ker je pa Trst v zvezi z našo državo, bode to nekoliko vsa država čutila. Že tako Trst propada nasproti Reki ali sedaj bode še huje. Govori se, da bo država precej storila za Trst, da se opomore. Mi pač mislimo, da se pa ne gre ozirati posebno na Tržačane, ker so svojega propada krivi precej baš zaradi prevelikega neudusenja za Italijo. Če se Trst podpira, mora se vsekako od njega zahtevati, da pokaže svoje avstrijsko domoljubje in

ponehajo vsake demonstracije za Italijo. Iz javnih blagajnic v Trstu naj izginejo italijanski vrednostni papirji.

Anglija. Veliko veselje je mej nasprotniki irske avtonomije, da je odstopil Gladstone. Ministersko predsedstvo je sedaj prevzel lord Rosebery. Nov ministerski predsednik ima 47 let. 21 leten mladenec je po svojem očetu podedoval članstvo gospodske zbornice. Rosebery je znana politična oseba. Dvakrat je že vodil vnanje stvari. On pripada k zmernejšemu delu liberalne stranke. Sicer je pa jako bogat. Bil je poročen z jedino hčerjo barona Mayer-Rothschilda, katera mu je umrla pred trimi leti. Radikalci niso zadovoljni z Roseberyem, ker bi bili radi, da bi kak član zbornice poslaec bil postal ministerski predsednik. Vsekako bo imela nova vlada težavo ohraniti jedinstvo svoje stranke. Morda ne bo dolgo, da se stranka razbije in se sploh zgođe znatne premembe v angleških parlamentarnih strankah.

Razgled po slovanskem svetu.

Satrapi v deželi „strahu božjega“.

Gori na ponemčeni pruski zemlji gospodarji Nemeč tistemu nesrečnemu delu poljskega naroda, ki prebiva v Poznanju in v zapadnem Pruskem. In to gospodarstvo kaže v vsi jasnosti šovinistično oholost, samoljubno brezozirnost in čisto surovo krutost pruskega življa. Pri proračunski razpravi v pruskem deželnem zboru se vedno začne tudi tako imenovan „poljski razgovor“, kader Poljaki naštevajo svoje težave in se pritožujejo o krivicah, ki se jim godé. Te krivice so dvojne vrste. Jednih je vzrok vlada, drugih pa posamni uradniki, ki dobro umevajoč vladne namere s primerno zvitostjo uporabljajo svoje birokratične mreže, da bi čim najpreje ponemčili Poljake.

Taki možje, ki mislijo, da se zemlja vrti krog „landratov“ in da je nekdanjo veličanstvo starega Jupitra prešlo sedaj v „amtmane“ in druge veličine te vrste, nastopajo seveda z vso resnostjo pri svojem razdiralnem poslu. Pišejo odredbe, določila, ukazujejo, opominjajo, a pri vsem so sitni kot planinski brencelji in nagajivi, da je groza. Da nekoliko od blizu izpoznamo te satrapčke pruskega kalibra, omenjamo le nekatere stvari, ki jih morajo koncem 19. stoletja prestajati Poljaki v deželi, ki se šopiri s svojo kulturo, kakor nobena druga na svetu.

Najpreje spreminjajo Prusi vsa poljska imena v nemška. Noben kotič poljske zemlje ne ostane varen pred pruskim satrapom. Kakor iztakne kako dotle mu še neznan poljsko ime, pri ti priči se usede in dekretuje v imenu svoje vsegamogočnosti, da se ima dotični kos zemlje za naprej imenovati z zvenečim nemškim imenom, ki ga blagovoli določiti tak satrapček.

Tako so n. pr. v lani prekrstili Runowo v Kaiserau, Separowo na Erlenhof in še drugih obilo. Ta imena so takoj, ko se iznajdejo, jedino uradna imena. Iz tega pa izvira brez broja sitnostij. Pri pošiljateljstvih, pri določilateljstvih tako čisto ne more dobiti kaka stvar svojega prejemnika in mnogo izgube morajo trpeti bore Poljaki. Kdo si bo zapomnil in kdo bi mogel tudi vedeti za vsa čudna imena, ki se jih je morda še le pred mesecem dnij izmislil birokratični satrap.

Ko so prošlega leta izpremenili Rusi Dorpat na Jurijev in Dynaburg na Džvinjsk, so kričali Nemci, kakor bi imel biti sodni dan. „Nemška imena ne izginejo iz našega spomina; Nemeč se ne upogne barbarskemu jarmu oholega carstva; narodni ponos, kultura“ itd. je kričala cela Nemčija. In Prusi? Že precej pred Rusi so delali gorje in še delajo!

Bismarck je pa iznašel še več drugih postavnih potov, po katerih je hotel iztrebiti kletko leško pleme iz čistokrvne Prusije. Iz vzhodnih pokrajin se ljudjenemaniči jako radi selijo v zapadne, koder dobé pe raznovrstnih tovarnah dela in zaslužka. Slovan služi tudi na Nemškem v najnižjih službah. Poljske delavce hvalijo in radi jih vsprejemajo. Zato pa ostajajo kmetje brez delavcev in ne morejo obdelovati svojih posestev. V kraljestvu poljskem in v Galiciji je pa mnogo delavskih močij in zato so se od tam namestovala prazna mesta. Ker je pa Bismarck po lastnih besedah rajše videl kineza v Nemčiji, nego Poljaka, je kar na kratko prepovedal, da tuji delavci ne smejo v Nemčijo. Da je pa tem bolj izvalil delavce iz Poznanje in poljske Pruske v nemške kraje, jim je poskrbel olajšave pri vožnji

in jih sploh pri vsem podpiral. Toda to ni moglo dolgo trajati. Tudi Nemci v vzhodnih krajih so se jeli pritoževati in vlada je morala odjenjati. A dovolila je tujim delavcem le za kratek čas pobitek v blaženi Prusiji in pri tem je porabila ves svoj policijski in birokratični ustroj.

Gospodarji so imeli velike sitnosti: prositi so morali, naj se jim posebe dovoli nekaj inozemskih delavcev, imenovati so morali njihovo število, podpisati njihova imena in zavezati se, da jih v nekem gotovem času spravijo za mejo. Bog ne daj, da bi bili ostali dan dalje. Marljiva policija se ni ozirala, da je bilo čisto vreme za delo neugodno in izvrševala je najstrožje svoje „dolžnosti“. Tako se je časih primerilo, da so morali kosci, predno so dokosili, ženjice, predno se je žito spravilo s polja, oditi domov. Kdo bo hodil v takih razmerah delat? Jasno je, da je prihajalo delavcev vedno manj in da so vso škodo trpeli posestniki, ki so bili seveda le slučajno — Poljaki. Pruski paše, salem aleikum!

A ni še težavam konec! Poljski posestnik mora v gotovih obrokih javljati slavni gosposki, kaj se je dogodilo na njegovem posestvu, in če ne vé drugega, mora javljati, da sploh ničesa ni posebnega. Če je poročilo nejasno — in kaj je jasnega birokratu? — brž se vrne in — mora se poročati iz nova. Sitnostij brez konca! Satrapčki satrapujejo, saj jim služi Slovan in za plačo sme dihati — nemško kulturo.

Posestnik ima dalje veliko uradnega opravila s svojimi posli, ker to želi germanizacijski namen. Recimo, da se kakemu gostaču — delavcu narodi dete. Brž je mora oče naznaniti civilnemu uradu, da je vknjižijo. Oče pravi, da je detetu ime Vojteh, uradnik piše: Adalbert. Mož ni zadovoljen in zapodé ga. Za par dnij ga zopet pokličejo. Par kilometrov poti — kaj je to? — Dobro, da sploh kedaj opravi!

Detu Mateje Brucha je zapisano še le po 13-mesečnem pritoževanju. Oče je hotel imeti Marijo, uradnik — Ello in še le najvišja rzsodba v Berlinu je za 13 mesecev dovolila kmetu ime Marijo. Imena morajo biti nemška, se vé! Tudi priimki se krojijo po nemški — tudi še leta 1894 v srcu Evrope. In ko ima gospodar dokazovati, kar čisto zahtevajo, identičnost osebe in se ne morejo zjediniti gledé imen, ima on križe, in dotičnik, za katerega se gre; uradnik se pa smeje.

O vsem tem so se tudi letos prošli teden pritoževali poljski poslanci. In liberallec Krause jim je odgovoril, da ne zaslužujejo nikakih ozirav, „ker so slabi državljani“.

Krause je liberallec, kakor smo že rekli, in pa — advokat. Liberalni advokat je so pa celemu svetu znani kot najboljši državljani, saj vodijo v vseh državah ljudstvo za nos! In to je najbolj zdrava politika! K.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. marca.

(Počrtnjeni nabiralniki pisem v Ljubljani.) Po noči od 4. do 5. t. m. se nepoznani pobalini namazali z neko črno tekočino sedem nabiralnikov pisem in sicer na Cesar Jožefovem trgu, pred škofijo, na Francovem nabrežju, Mestnem trgu, Starem trgu, Bregu, Turjaškem trgu in v Gradišču. Poštni urad naznanja odstranitev teh nabiralnikov, da se osnažijo in potem zopet razpostavijo vsak na svoje mesto. — Sicer nikakega pomena ne pripisujemo tej poulični surovosti, obžalujemo vendar, da se kaj takega more sploh zgoditi v našem mestu. Gotovo namreč je, da naši narodni nasprotniki vsako tako priliko porabijo, da grdé in sumničijo Slovence po židovsko-liberalnih listih, če tudi zato nimajo nobenega dejanskega povoda. — Želeti je, da se policiji posreči zasačiti zlobneže, da bodo prejeli svojo zasluženo kazen, ter da se tudi spozna, od katere strani da se hujška poulična druhal za take surovosti. Mogoče je namreč tudi da je to delo kakega zagrizenega sovražnika Slovencev, ki bi rad s tako surovostjo omadeževal našo lojalnost na višjem mestu.

(Slovenščina na graškem vseučilišču.) Poročevalec budgetnega odseka v državnem zboru dvorni svetnik Beer je večeraj v odseku pri točki „vseučilišča“ med drugim omenjal, da je vže več let za docenta slovenskega jezika in slovstva na graškem vseučilišču v budgetu postavljena svota 600 gld., da pa je bilo to mesto do sedaj prazno.

Sedaj našli so zato pripravno osebo in poročevalec je predlagal, da se tudi letos imenovana svota postavi proračun.

(Iz Cerknice) 5. marca. Velečastiti g. Francišek Kunstelj, dekan v Cerknici, je nevarno obolen. Priporoča se vsem prijateljem, posebno čé. duhovnim sobratom v molitev.

(Slovensko gledališče.) „Veharjevo letovišče“ ponavljal bi strogi kritik in pomajal bi z glavo. Kaj hočemo, burka ostane burka. Jako čudno zdi se nam, da si je izbral to igro g. beneficiant, dočim bi se našlo dokaj družih. Ne vemo sicer zakaj, a slutili bi skoraj, da je hotel g. beneficiant takole malo poskusiti naše občinstvo. Igra je, kakor rečeno nesrečno izbrana, in ni sedaj čuditi, da gledišče ni bilo tako polno, kakor zasluži vsestransko delujoči g. režiser. Kaka moč je, pokazal nam i nocoj g. Borštnik. Pokazal je, da ni samo dober intrigant in ljubimec, ampak da zna pogoditi tudi humoristične uloge. Igral je Filipa Zagorjana mojsterski. Naše občinstvo vé ceniti njegove zasluge. Burni pozdrav pri nastopu, lepa venca, ki sta mu bila poklonjena v nedeljo večer, živahno, dolgotrajajoče ploskanje koncem vsacega dejanja, priča nam, kako priljubljen je on na slovenskem odru. Izmej ostalega osobja pohvaliti nam je v prvi vrsti gospo Borštnik-Zvonarjevo, ki je jako markantno pogodila značaj domišljave pisateljice, nadalje gospo Danilovo, gospici Slavčevo in Nigrinovo, katere maska pa je bila očevidno premlada, gg. Danila in Verovška. Gospica Kozjakova pa po našem mnenju ni za uloge hčera. Lovšina je semtertje popuščal spomin, in g. Perdan je menda pozabil, da igra i v tretjem dejanju. Ponesrečeno je bilo prezaspano igranje g. Podgrajskega, govoril je v monotonu brez vsacega čuta in njegova modulacija ni baš velika, tudi g. Orehek ni zadel budalastega igralca.

(Koroške novice.) Nemško kat.-konstitucijsko društvo je dne 25. febr. zborovalo na Gornji Beli. Prišlo je k zborovanju nad 200 kmetov. — Iz Št. Vida so hoteli pobegniti trfje 14 do 16letni fanti v — Ameriko! Nabrali so za to precejšno svoto in dva sta odpotovala že v Maribor, kjer se jima je hotel pridružiti tretji, katerega so pa še ob pravem času zasačili. Tudi onima dvema so menda izgnali amerikske muhe. — Na celovških srednjih šolah se začno letošnje velikonočne počitnice že v soboto pred cvetno nedeljo, dné 17. t. m.

(Goldinarski bankovci.) Po vladni predlogi se bodo goldinarski bankovci takoj nehali izdajati, ko dotična predloga postane zakon. V javnem prometu se bodo jemali do 30. junija 1895 leta, pri državnih blagajnicah pa do konca drugega leta. Pri posebno določenih blagajnicah se bodo pa jemali do konca decembra 1899 l.

(Samomor.) Dne 3. t. m. se je vstrelil v Beljaku s službeno puško c. kr. finančni nadpaznik J. Linčinger. Zakaj, se ne vé.

Društva.

(Prvo ljubljansko uradniško konsumno društvo.) registrovana zadruga z omejenim poročtvom. Vabilo na redni občni zbor, kateri se bo vé vršil v dvorani Hafnerjeve pivarne, Sv. Petra cesta št. 47, dne 11. marca 1894, popoldne ob 3. uri, z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednikovo. 2. Gospodarstveno poročilo za leto 1893. 3. a) poročilo nadzorstvenega sveta in predlog njegov, dati absolutorij za leto 1893; b) razdelitev upravnega dobička in dohodkov za leto 1893; c) določitev nagrad za upravnike. 4. Določitev obrestne mere za posojila, katera vzmó družbeniki. 5. Določitev, kako je plodonosno naložiti zadržne denarje, kateri so na razpolaganje. 6. Nadomestilne volitve. 7. Sklepanje o največji določbi amortizacijskih obrokov pri dovolitvi kredita (§ 14). 8. Eventuelni predlogi. — P. n. gospe soproge družbenikov vabijo se najuljudneje, da se udeležé občnega zbora; gostje, vpeljani po družbenikih, dobro došli! V Ljubljani, 28. februvarija 1894. — Društveno načelnstvo. — Računski sklepi in bilanca, pregledani od nadzorstvenega sveta, so v društveni pisarnici na vpogled. Društvena pisarna je na Turjaškem trgu št. 6 preko dvorišča v I. nadstropju.

Narodno gospodarstvo.

Živinska sol.

Dobivanje živinske soli je navezano na take pogoje, da mnoge občine je niti vzeti ne bodo hotele, ker je preveč sitnosti. V štajerskem deželnem zboru je letos poslanec Proboscht predlagal, da bi

se pogoji nekoliko premenili. Svoj predlog utemeljeval je blizu tako-le:

Visoka zbornica!

Poslovni red deželnega zbora me sili, da le na kratko utemeljujem ta predlog; dolgo mi pa tudi govoriti ni treba, ker je tako že večina zbornice predlog podpisala. Žo več desetletij je bila nujna potreba in srčna želja prebivalstva, da se v interesu živinoreje, te važne panoge narodnega gospodarstva zniža cena živinski soli. Ni bilo leta, da ne bi bili te želje izrazila razna društva in postavodajni zastopi s peticijami, resolucijami ali na drugi način in v tej stvari, bile so vse stranke jedine.

Več desetletij ni vlada hotela nič slišati o tem, sklicevala se je vedno na nagodbo z Ogersko, katera temu nasprotuje. Storila ni nič, da bi se tej potrebi odpomoglo. Naposled se je obljubilo vendar malo pomoč, kajti imelo se je razdeliti 500.000 meterskih centov soli po znižani ceni 5 kr za kilo kraljestvom in deželam tostran Litve, političnim okrajem in občinam po njih velikosti in po številu živine, katero imajo. Če tudi to ni bilo dosti, ali bilo je vsaj nekaj in čakali smo, da se to izvrši; ali delali smo račun brez krčmarja.

Ko je izšla naredba finančnega ministerstva z dne 20. decembra 1893, s katero se določuje, kako naj se izvaja zakon z dne 30. marca 1893 in 14. decembra 1893, videli smo, da smo se hudo varali in prezgodaj veselili. Prav kakor bi bila sol zlati prah, ali pa nevarna kot cijankali ali strihnin, na toliko pogojev, poizvedeb in nadzorovanj je navezano nje dobivanje.

Baš zaradi teh sitnostij bodo nekatere občine le težko naročile živinsko sol, za druge se pa še splačalo ne bode. Župani, ki imajo že tako preveč sinosti, naj bi poizvedovali, koliko, kakšno in kako staro živino kdo ima, naročevali, prejimali in razdeljevali sol posamičnim strankam, poslednje naj bi pa vse precej plačale, in to še poprej, nego vedo, koliko bode veljala, ker cena je 5 kr. za kilo določena le za težo v dotičnem carinskem uradu, potem je pa priračunati še stroške za nakladanje, prevajanje na kolodvor, prekladanje in odvažanje od železnice.

Denar za sol se mora že naprej poslati, stroški se nakažejo po povzetju. Župan mora iti po sol, ali je ne sme med kmete še razdeliti, temveč mora počakati, da pridejo finančni stražarji, da vreče odpečatijo. Pa tudi pozneje mora župan pustiti, da ga finančni stražarji nadzorujejo.

Sitnosti, ki jih ima župan, posebno če je daleč od kolodvora in finančne straže, so take, da marsi kateri ne bode maral prevzeti županstva, ali se bode pa rajši občina odrekla živinski soli.

In kaj se pa dobi po tolikih sitnostih in pisarjenju? Nikakor ne čiste soli, temveč morska sol iz Trsta ali Pirana, ki je pa celo škodljiva za govejo živino, ker ima mnogo joda v sebi. Tej soli je pa primešan še železen oksid in pelin, da bi kak kočar, kateremu ni ostalo, ko je zadnjikrat plačal davke, toliko denarja, da bi kupil kuhinjske soli, z njo juhe ne osolil, kar bi tudi bil hud pristojbinski prestopok. Čemu je pač treba primešavati tuje snovi, ker se s tem le sol podraži in skvari?

Če je res vladi kaj na tem, da pomaga kmetom in povzdigne kmetijstvo, naj ceno soli sploh zniža, ali pa vsaj po številu živine, katero imajo, kmetom proda ceneje primerno množino.

Prodajo naj bi prevzele državne prodajalnice soli, župani naj bi dali le vsakoletna potrdila, v katera bi zapisavali, koliko ima kdo živine in kakšne vrste. Posestniki naj bi potem sol sami jemali, vso na jedenkrat, ali v obrokih, kakor bi jim ugajalo. Na potrdilo bi se vselej zapisalo, koliko soli je kdo

vzel, ko bi vzelo zadnjo množino soli za kako leto, bi se mu pa vzelo potrdilo, ker bi zgubilo veljavo. Še bolje bi pa bilo, ko bi se uvedle knjižice veljavne za dlje časa.

Obžalovati je pa tudi, da nekateri okraji sol dobivajo še-le v avgustu ali septembru, ko bi jo baš sedaj potrebovali, ko zaradi pomanjkanja klaje morajo živini dajati manj vredne stvari. Zavoljo vseh že naštetih vzrokov se mnoge občine odreko živinski soli, če tudi so jo težko pričakovale.

Da se vsemu temu opomore, in da vlada ne bode mislila, da kmetje živinske soli ne potrebujejo, če se občine zanjo ne oglasé, stavlil sem ta predlog, da postavni zastopniki Stajerske takoj zavamejo stališče v tej stvari. V formalnem oziru pa priporočam, da se predlog izroči kulturnemu odseku.

Predlog se je izročil odseku. Tudi drugi deželni zbori so o tej stvari izrekli svoje mnenje.

Telegrami.

Dunaj, 6. marca. Poslanec Klun interpeluje zastran znanja slovenščine sodnih zdravnikov v slovenskih pokrajinah.

Dunaj, 6. marca. Na predlog poslanca Laginje se je zadeva Spinčičeva postavila z dnevnega reda današnje seje državnega zbora.

Dunaj, 6. marca. Poslanec Bianchini interpeluje ministerskega predsednika, ker vzlje oficijoznemu oporekanju ne vtihnejo govornice, da se Srbija razdeli, ko bi ondi nastala kaka vstaja ali da se vsaj Avstrija vmeša v srbske notranje zadeve, če je kaj resnice na teh govoricah, in če so resnične, kako bi mogel ministerski predsednik tak predrzen korak opravičiti? Če pa niso govornice resnične, ali jih misli primerno ovreči? — Prihodnja seja zbornice poslancev je v petek.

Dunaj, 6. marca. Zbornici poslancev predložil se je dodatek k mejnarodnemu sporazumjenju z dne 14. oktobra 1890 o železniškem prometu.

Dunaj, 6. marca. Parlamentoma na Dunaju in v Budimpešti se je danes predložil načrt zakona, s katerim se pooblašča vlada, da do konca leta začasno vredi trgovske odnošaje z inozemstvom.

Rio de Janeiro, 5. marca. Ječe so prenapolnjene s političnimi vjetniki. Ladija Nictheroy se je pri Bahii pridružila Peixotovu brodovju. Prebivalstvo v Santosu je naklonjeno vstašem, ki se bližajo mestu. Misli se pa vendar, da mesta ne bodo mogli vzeti.

Gradeo, 5. marca. Tehnična visoka šola se zopet otvori, ker se je učno ministerstvo prepričalo, da se ne more dijakov dolžiti, da so spisali in izdali brošuro proti profesorjem, in ker se je zagotovilo, da se povrnejo normalne razmere. Pokazalo se je pa tudi, da so neosnovani napadi v omejnjeni brošuri.

Zdrav želoдец in redno čiščenje ohranjuje raba premovane želođone tinkture lekarja Piccolija v Ljubljani. Ne more se dovolj priporočati zaradi racionalne sestave in prekušenega zdravilnega vpliva. Steklenica 10 kr. 584 5 10-7

60odstotne bolgarske obligacije. Svoječasna vpeljava teh obligacij na londonskem trgovišču je pripeljala do tega, da so se po sklepu stockexchange-odbora z dne 26. min. mes. jeli razglaševati njih kurzi na tukajšnji borzi. Ker se po njih zelo povprašuje, jim kurz vedno narašča. Kar so se oficijalno priznale na borzi, so postale dostopne širšemu občinstvu, ki skuša denar naložiti. V Londonu bodo kmalu dosegle nominalno vrednost.

Umrli so:

4. marca. Franca Goričnik, dekla, 37 let, Sv. Petra cesta 12. jetika. — Ludmila Sever, delavčeva hči, 7 mes. Opek. cesta 41. božjast.

5. marca. Ivana Vreček, delavčeva hči, 2 leti, Streliške ulice 11. davica. — Valentin Pessiak, zasebnik, 66 let, Pred Škofijo. 11. pljučni emfizem.

Tuji.

3. marcija.

Pri Malibu: Jozef Meissner, Schulz, Lederer, Mahler, Pregelhof, Herzl in Helly z Dunaja. — Rotter iz Linca. — Kroschl in Sorg iz Gradca. — Jaklič iz Kočevja. — Meissner in Norbert Rivé pl. Wessen, c. k. polkovnik oba iz Celovca.

Pri Stonu: Fehring, Gutmann, Krause, Weinberger, Fischer in Polatzek z Dunaja. — Dekleva iz Slavine. — Mezani iz Italije. — Neumaun iz Maribora. — Ehekirder iz Berolina. — Kuralt iz Travnika. — Terpic in Majdič iz Kamnika. — Zupan iz Jesenic. — Schager iz Ljubljane. — Matičević, Mahla in Schneller iz Pulja. — Jurij pl. Claričini Dorupacher, Čumar in Grubič iz Gorice. — Zamarin, Hingseisen, Ochsenfeld, Desarda, Kantz in König iz Trsta.

Pri bavarskem dvoru: G. Fontebasso, lesni trgovec iz Trsta.

Pri Južnem kolodvoru: Ladinig Martin iz Beljaka. — Kaudin iz Lipskega. — Spöttling iz Kočevja.

Pri avstrijskem caru: Jakob Skubic, finančni komisar iz Postojne. — Theuerschuh iz Tržica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		735.5	2.2	sl. vzh.	oblačno	13.20
5. 2. u. pop.		735.7	6.0	sl. szap.	dež	dež
9. u. zveč.		737.5	3.0	sl. vzh.	del. oblač.	

Srednja temperatura 3-7° za 1-2° nad normalom.

133 1

Potrtega srca naznanjam vsem prijateljem in znancem, da so mi ljubljena mati

Neža Gabrič,

po dolgi, mukepolni bolezn, večkrat prevedeni s sv. zakramenti umirajočih, dne 4. marca umrla.

Priporočam jih v blag spomin in pobožno molitev!

Cerklje na Dolenjskem, 5. marca 1894.

Anton Gabrič, župnik.

Zahvala.

134 (1)

Mnogostransko izraženo sočutje mej boleznijo in sožalje ob smrti predrage nepozabne mi soproge gospe

Ane Vismajer

obvezuje me, da se vsem prav iskreno zahvalim. Prisrčna zahvala bodi osobito prečast. duhovščini, gg. teologom-pevcem za ganljivo petje, sl. gostilničarski zadrugi za spremstvo in svetenje ob krsti, darovalcem krasnih vencev, sploh vsem mnogobrojnim udeležnikom pogreba.

V Ljubljani, dne 6. marca 1894.

Ferdinand Vismajer, gostilničar pri Lozarju.

5 do 10 kron

129 5-1

slednji dan ponuja bureau osebam, ki prevzemó dobro se izplačujoče zastopstvo. Pripravno je tudi kot stranski zaslužek. — Pisma naj se pošiljajo na

Mercantil-Bureau, Zwittau, Moravsko.

Dunajska borza.

Dne 5. maroija.

Dne 4. maroija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98	zid	50	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98		40	
Zlata renta 4%, davka prosta	120		10	
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97		75	
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1026		—	
Kreditne akcije, 160 gld.	368		75	
London, 10 funtov strl.	124		55	
Napoleonodor (20 fr.)	9		09 1/2	
Cesarski cekini	5		86	
Nemških mark 100	60		92 1/2	

Ogerska zlata renta 4%	118	gld.	40	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95		20	
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148		50	
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	159		50	
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	196		50	
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98		50	
4% kranjsko deželno posojilo	97		60	
Kreditne srečke, 100 gld.	197		—	
St. Genois srečke, 40 gld.	70		50	

4% srečke dunajske parobrodne družbe	134	gld.	—	kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	18		75	
Rudolfove srečke, 10 gld.	23		75	
Salmove srečke, 40 gld.	73		50	
Waldsteinske srečke, 20 gld.	48		50	
Ljubljanske srečke	24		75	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157		50	
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2945	—		—	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108		75	
Papirnih rubeljev 100	134		87 1/2	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri iztrebanju najmanjšega dobitka Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.